



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Mustafa ÇİFTÇİ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynel Emre
İstanbul Milletvekili

Bilindiği üzere belediye başkanları, belediye meclis üyeleri ve diğer yerel yöneticiler hakkında yürütülen soruşturma izni süreçleri, 4483 sayılı Kanun kapsamında İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Ancak son dönemde kamuoyuna yansıyan örnekler, bu işleyişin objektif, şeffaf ve denetlenebilir gerekçelere dayanarak mı yoksa siyasi saikle mi yürütüldüğü sorusunu daha fazla görünür hale getirmiştir.

İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi, "31 Mart 2024 mahalli idareler seçimlerinden 17 Nisan 2026 tarihine kadar belediyelere yönelik 3 bin 309 araştırma ve inceleme yürütüldüğünü, bunların 1.535'i hakkında soruşturma izni verildiğini, ayrıca aynı belediye hakkında birden fazla dosya bulunabildiğini" açıklamasını yapmıştır. Sayın Bakan söz konusu izinlerin 677'sinin AK Partili, 371'inin CHP'li, 128'inin MHP'li, 18'inin DEM Partili, 9'unun İYİ Partili ve 332'sinin diğer partilere mensup belediyelere ilişkin olduğunu belirterek işlemlerin "siyasi aidiyete göre değil, somut delillere göre yürütüldüğünü" iddia etmiştir.

Ancak açıklanan sayılar, hangi belediye hakkında hangi somut fiil nedeniyle, hangi ön inceleme raporuna dayanılarak, hangi hukuki gerekçeyle soruşturma izni verildiğini ya da verilmediğini göstermemektedir. Hatta son olarak kamuoyu gündemine gelen Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Kars Aynalı Köşk dosyaları birlikte değerlendirildiğinde konu daha çarpıcı hale gelmektedir:

Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Akın hakkında 2024 yılında gerçekleştirilen bir ihaleye ilişkin soruşturma izni verilmiştir. Buna karşılık Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, belediye bütçesinden herhangi bir ödeme yapılmadığını, bu nedenle kamu zararı oluşmadığını; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca belediye başkanlarının ihale yetkilisi veya harcama yetkilisi olmadığını; Başkanın herhangi bir talimatı, yazılı emri ya da dahli bulunmadığını; konunun tespiti üzerine sürecin durdurulduğunu ve sorumlular hakkında idari işlemler yapıldığını açıklamıştır.

Buna karşılık Kars Belediyesi'ne ait tarihi Aynalı Köşk'ün değerinin çok altında icra yoluyla satıldığı iddiasıyla yapılan başvuruda, İçişleri Bakanlığı'nın ilgili kamu görevlileri hakkında soruşturma izni vermediği; CHP Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in Danıştay'a yaptığı itiraz üzerine Danıştay 1. Dairesi'nin Bakanlığın soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararını kaldırmasının ardından eski Kars Belediye Başkanı Murtaza Karaçanta hakkında görevi kötüye kullanma iddiasıyla dava açılmıştır.

Benzer bir çelişki Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) dosyalarında da görülmektedir. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre İçişleri Bakanlığı, ABB'ye ait araçların 2023 yılında Karabük'teki bir seçim mitinginde kullanıldığı iddiasıyla Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş hakkında soruşturma izni vermiş; ABB ise "bu iznin somut bulgu veya belge bulunmamasına, araçların seçim faaliyetlerinde kullanılması için yazılı ya da sözlü talimat verildiğine dair bir tespit olmamasına rağmen verildiğini" açıklamıştır.

ABB Başkanı Mansur Yavaş ise, buna karşılık Melih Gökçek dönemine ilişkin çok sayıda şikâyetlerinin sonuçlarının kendilerine bildirilmediğini, bu nedenle Danıştay'a itiraz haklarını kullanamadıklarını ve bazı dosyaların zamanaşımına uğrama riskiyle karşılaştığını belirtmiştir. Son olarak ABB'nin Melih Gökçek dönemine ilişkin imar uygulamaları hakkında yaptığı suç duyurusunda, İçişleri Bakanlığı'nın "soruşturma izni verilmemesi" kararının Danıştay 1. Dairesi tarafından oybirliğiyle kaldırıldığı; dosyanın yeniden ön inceleme yapılmak üzere Bakanlığa gönderildiği kamuoyuna yansımıştır.

Bu tablo, Bakanlığın bir yandan muhalefet belediye başkanları hakkında düşük delil ölçüsü ile soruşturma izni verdiği, diğer yandan geçmiş iktidar dönemi belediye yönetimlerine ilişkin ağır iddialarda izin vermeme veya süreci geciktirme yoluna gittiği yönündeki kuşkuları artırmaktadır.

Bu bağlamda aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi açısından zorunludur:

1. 31 Mart 2024 mahalli idareler seçimlerinden 17 Nisan 2026 tarihine kadar yürütüldüğü açıklanan 3 bin 309 araştırma ve inceleme ile bunlardan soruşturma izni verilen 1.535 dosyanın; belediye adı, il/ilçe, belediye türü, siyasi parti, başvuru konusu, başvurunun kaynağı, ön inceleme sonucu ve karar gerekçesine göre dağılımı nedir? Bu dosyaların kaçında mükerrer inceleme yapılmıştır?
2. Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Akın hakkında verilen soruşturma izninde Bakanlığınız hangi somut kamu zararı, kişisel menfaat, üçüncü kişi mağduriyeti, imza, onay, talimat veya doğrudan dahli esas almıştır? Belediye bütçesinden ödeme yapılmadığı, kamu zararı oluşmadığı, sürecin durdurulduğu ve ilgili bürokratlar hakkında idari işlem tesis edildiği açıklanmışken, belediye başkanı hakkında soruşturma izni verilmesinin hukuki gerekçesi nedir?
3. Kars Aynalı Köşk dosyasında, belediyeye ait tarihi bir taşınmazın değerinin çok altında icra yoluyla satıldığı iddiası bulunmasına rağmen Bakanlığınız ilk aşamada neden soruşturma izni vermemiştir? Danıştay 1. Dairesi'nin Bakanlığınızın bu kararını kaldırması sonrasında, söz konusu izin vermeme kararında bakanlığınızın hukuki değerlendirmesi nedir?
4. Bakanlığınız, Balıkesir dosyasında kamu zararı oluşmadığı, ödeme yapılmadığı ve belediye başkanının doğrudan dahli bulunmadığı yönündeki açıklamalara rağmen soruşturma izni verilirken; Kars Aynalı Köşk dosyasında kamu malının korunması ve değerinin altında satış iddiası gibi daha ağır nitelikteki iddialar karşısında başlangıçta soruşturma izni verilmemesini nasıl açıklamaktadır?
5. Bakanlığınız, soruşturma izni süreçlerinin siyasi aidiyete göre değil, objektif delil ve hukuki gerekçelere göre yürütüldüğünü savunuyorsa; neden belediye bazında, dosya konusu ve gerekçesiyle birlikte düzenli, karşılaştırılabilir ve kamuoyuna açık bir soruşturma izni raporu yayımlamamaktadır? Balıkesir ve Kars Aynalı Köşk örneklerinde görülen çelişkili uygulamalar dikkate alındığında, soruşturma izni mekanizmasının yerel yönetimler üzerinde siyasi vesayet aracına dönüşmemesi için hangi somut şeffaflık ve denetim tedbirleri alınacaktır?

6. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş hakkında, ABB'ye ait araçların seçim mitinginde kullanıldığı iddiasıyla soruşturma izni verilirken; Bakanlığınız hangi somut delil, yazılı talimat, sözlü emir, imza, onay veya benzeri bir delili esas almıştır?
7. Melih Gökçek dönemine ilişkin imar uygulamaları, FETÖ terör örgütü bağlantılı kişi veya şirketlere rant sağlandığı iddiaları ve ABB'nin yaptığı suç duyuruları karşısında Bakanlığınız neden ilk aşamada soruşturma izni vermeme veya başvuruları işleme koymama yönünde karar almıştır? Danıştay 1. Dairesi'nin bu kararı oybirliğiyle kaldırmasının ardından Bakanlığınızca hangi işlemler yapılmış, kaç müfettiş görevlendirilmiştir? Bakanlığınız son gelişmeler sonrasında Melih Gökçek hakkında soruşturma izni verecek midir?